

ЦИЈЕНА:
За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера.
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера на по године 6 перпера.
За све остале земље годишње франака у злату, на по годину 10 франака у злату.
Претплата се прима само у годишњим и полугодишњим роковима.
Поједино број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Претплата се шаље непосредно Администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње, а коме је наручнице г. Вељку Рамадановићу, к. и. агенту у Котор.
Донеси се шаљу Уредништву Рукписи се не враћају.
Обласи се шаљу Администрацији и наплаћују се: за сваку ријеч или број од пет цифара из петит слова по 4 пара за први пут, а за сваки даљи пут по 2 пара, из виших слова српског правописа. Најмањи оглас наплаћује се 1 персп. — Осим најприједименоване цијене од ријечи, наплаћује се по закону о таксима још по 30 пара за свако поједино оглашавање.

Власник: Државна Штампарија

Изази суботом

Одговорни уредник: М. Павловић

Његовом Величанству Каролу I
Краљу Румуније

Букурешт

Председник Министарског Савјета, Мој изасланик на конференцији у Букурешту, јавља Ми да је мир међу балканским државама потписан у лијепој пријестоници Румуније под благонаклоним окриљем Вашег Величанства.

Овај историски догађај, најзнаменитији у животу балканских држава, уз који ће за сва времена бити везано име Вашег Величанства, створиће ново доба за срећу и морално и духовно развиће балканских народа, који морају вазда бити сједињени.

Из свега срца честитам Вашем Величанству на томе ријетком успјеху, за који Вам одајем Моје потпуно признање.

НИКОЛА

Њ. В. Краљу Црне Горе

Цетиње

Срећан сам што могу извјестити Ваше Величанство да је мир потписан. За мене је велико задовољство да се то тако живо жељено дјело могло довршити у мојој пријестоници. Ваше Величанство похитало је да пошаље своје изасланике. Нека тај важни акт, који успоставља један нови поредак ствари на Балканском Полуострву и проширује границе Краљевине Вашег Величанства, буде полазна тачка нове епохе мира и благодатања, која ће дозволити Вашем народу да прикупи плодове толиких жртава.

Честитајући из свега срца Вашем Величанству на постигнутим великим успјесима, ја Вам понављам увјерење Мојих најпријатељскијих осјећаја с топлим жељом да се још више појачају пријатељски добри односи, који срећно већ постоје између наше двије државе.

КАРОЛ

Господину генералу Вукотићу

Букурешт

Срдачна ти хвала, драги сердаре, на честитци приликом потписа мира, којим освиће ново срећно доба нашој домовини. У овим преважним историјским часовима, који испуњавају душу Моју и Мојега народа радощу и поносом, ја са признањем и стичем твоје велике трудове у ова два рата. Родољубивим радом и достојним заступањем Црне Горе при преговорима за закључење мира погодио си Моју мисао и одговорио си надама и жељама Црногораца.

НИКОЛА

Њ. Величанству Краљу Господару

Цетиње

Потписујући сада сретни мир између балканских хришћанских држава, сјећамо се са најдубљом благодарношћу великих заслуга Вашег Величанства за овај узвишени час. Скоро пола стољећа истакнуто снасносна мисао великог духа Вашег Величанства: Балкан балканским народима, дошла је до остварења. Узвишени снови о Српству родољубљем опојене младости Вашег Величанства постали су стварност. Историја ће са захвалношћу при-

чати будућим покољењима о неуморном труду о пожртвованом раду Великог Краља мале Црне Горе и Његових Црногораца за постигнуће сјајног и великог дјела. Честитајући Вам најпонижније, Господару, молимо се Богу да вам да дуг живот како би за дуго водили ка срећи и напретку Вашу малу Црну Гору у овој новој периодичне историје.

Сердар Вукотић,
Матановић

Господину Николи Пашићу

Букурешт

Захваљујући Богу, наше заједничке муке уродиле плодом. Мир, о чијем Ме закључењу извјестисте, нека би био срећан српским краљевинама. У овоме великом историском тренутку са пијететом се сјећам жртава наших витезова, захвалност одајем родољубивом прегнућу узданог Ми брата и савезника Краља Србије, а Вама, Господине Председниче, од срца честитам на опробаној државничкој мудрости.

НИКОЛА

Њ. Величанству Краљу Николи I.

У тренутку, када приступамо потписивању уговора о миру, којим се осигуравају сјајни успјеси двију јуначких братских војска у наметнутом нам рату, хитам да поднесем Вашем Величанству моја најискренија честитања са жељом да данашње велико дјело удари основу трајноме миру на Балкану и тиме да новог снажног полета културном и економском развиту српског народа.

НИКОЛА П. ПАШИЋ

Господину Војводи Путнику

Скопље

Улисовом мудрости руководио си храброст Срба кроз тешка два рата, које је наша нација славно издржала. Захвалан сам ти, драги војводо, на твојој ратној вјештини и похвалној хладнокрвности, која те никад није издала, а којој у многе дугујемо успјехе српског оружја.

НИКОЛА

Краљевској Влади

Биоград

Молим Вас да примите братску честитку Краљевске Владе за срећно закључење мира у Букурешту, којим је Српству обезбјеђена поуздана будућност. До овог сјајног успјеха српског оружја дошло се послјије дуготрајних мука и удружених напора српских краљевина, чија је нераздвојна заједница донјела овако обилне плодове, јамчећи и коначну побједу завјетне мисли наше нације.

Братско Вам поздравље.

Заст. Председника Мин. Савјета,

Л. Гојнић

Краљевској Влади

Цетиње

На данашњи историски дан, када се у Букурешту потписује мир, који треба да Балкану даде основу за миран развитак балканских држава, Краљевска Српска Влада хита да братској влади витешке Црне Горе честита свијетле успјехе савезнич-

ког оружја и сјајно постигнуће заједничког циља, који је донио нашој браћи у Старој Србији и Македонији слободу. Шаљући Краљевској Црногорској Влади братски српски поздрав, молимо је да са нама подијели радост, која данас испуњава сва српска срца.

Заст. Председника Мин. Савјета,

Пачу

Њ. Пр. Г. Заст. Председника
Министарског Савјета

Атина

У тренутку потписа мира у Букурешту који је сјајно крунисање надчовјечанских напора храбрих савезничких војска и високог морала, који су Грчка, Србија и Црна Гора непромјењиво показивале у борби готово у току једне године, хитам да Вам поднесем у име Краљ. Црногорске Владе најљепше честитке за постигнути успјех, који ће по цијени крви наших јуначких војника бити поуздана залога нашега будућега сагласја.

Заст. Председника Мин. Савјета,

Л. Гојнић

Њ. Пр. Господину Мајореску
Председнику Министарског Савјета

Букурешт

У име Краљ. Црногорске Владе хитам да захвалим Вашој Преузвишености и Влади Краља Румуније на племенитим напорима, којима сте припомогли да се прекине крвави рат и закључи мир на Балкану.

Молим Вашу Преузвишеност да примите наше најискреније честитке на резултатима, које је конференција мира под Вашим председавањем постигла. Ви сте поставили јаку основицу мира међу балканским државама, драгоцјену залогу њихове узајамности у будућности.

Заст. Председника Мин. Савјета,

Л. Гојнић

Министру Војном

Господину Генер. М. Божановићу

Биоград

Искрена Вам хвала на братској и српској честитци.

Херојство и витештво Ваше војске, која је задивила свијет, испуњава поносом црногорска братска срца. Сјај оружја Ваше војске, наше миле и уздане браће Србијанаца, на Куманову, Прилипу, Битољу, Једрену и сада у долинама Вардара и Струме, остаје јединствен примјер у историји ратних подвига, на чему братски и српски честитам Вашој Екселенцији. Слава палим витезовима! Живјела храбра српска војска! Живио њен славни вођа витешки Краљ Србије! Живјели српски официри!

Заступник Министра Војног,

Л. Гојнић

Господину Министру Војном

Цетиње

Тренутак закључења мира, круна побједа наших храбрих војска, испуњава ме неизмјерном радощу, да честитам Вашој Преузвишености на сјајним и херојским подвизима Ваше војске, која је показала толико братске љубави, борећи се раме уз раме са нашом храбром

војском на пољима Душанове Македоније. Изјављујући најискренију благодарност нашој славној браћи Црногорцима, кличем из чисте српске душе: Слава изгинулим херојима за свету и праведну ствар! Живјели храбри Црногорци и њихов витешки Краљ!

Министар Војни,
генерал Милош БожановићПредседнику Народне Скупштине
Биоград

Наши заједнички напори и витешко пожртвовање наших храбрих војска спремише овај историски дан, који у име Народне Скупштине Црне Горе честитам Вама и Народној Скупштини, а преко Вас и милој браћи у Србији.

Принесене жртве за остварење наших идеала нека буду сталан подстицај, да тековине очувамо, извојевану заједницу утврдимо и докажемо да смо дорасли великих националних задатака и достојни носиоци културе и напретка.

Потпредседник Нар. Скупштине,
Ш. Мартиновић.

Председнику Нар. Скупштине

Цетиње

У данашњи историски дан, кад се довршује зграда срећније будућности балканских држава, хитам да Вас поздравим у име српске Народне Скупштине, поздрављајући у лицу председника Црногорске Народне Скупштине српски народ у Црној Гори, чије је пожртвовање и храброст у овим славним ратовима заједно са осталим савезницима тако много допринијело да се створи нови благотворни и трајни ред и мир на Балкану. Нека би заједница интереса српског народа у Србији и Црној Гори у садашњости, њихова заједничка славна прошлост и борба за слободу биле залога за трајне везе између Србије и Црне Горе на срећу Балкана и опште човјечанске цивилизације.

Председник Народне Скупштине,
Андрa Николић.

Цетиње, 29. јула

Закључење мира пропраћено је врло радосно и прослављено врло срдачно у цијелој земљи, гдје је у свима већим мјестима овај радосни глас објављен пуцањем топова. На Цетињу је свечаност почела јуче, а наставаљена је и данас.

Његово Величанство Краљ Господар телеграм о потпису мира добио је јуче из Букурешта у 4-20 с. послјије подне од сердара бригадира г. Јанка Вукотића. Чим је тај радосни глас стигао, сазвао је чланове Краљевске Владе, Његово Високопреосвештенство г. Митрополита и државне великодостојнике, као год и представнике савезничких краљевина Србије и Грчке, г. г. др. Мих. Гавриловића и Евгенијадеца.

Када им је Њ. В. Краљ саопштио извјештај из Букурешта о потпису мира, сви присутни били су потресени и срдачно су Његовом Величанству честитали.

Његово Величанство том приликом топло је загрлио представнике савезних Краљевина Србије и Грчке.

У толико је ову радосну вијест објавило звонче звона и пуцање топова, када се грађанство у густим редовима стало окупљати пред Двор, образујући пред дворским балконом полукруг, а на свима државним надлештвима и кућама истакнуте су заставе. И на овдашњим посланствима Њемачке и Француске биле су такође истакнуте заставе.

Његово Величанство Краљ појавио се на балкону са Њеним Величанством Краљицом, Његовим Краљ Височанством Књазом Мирком и Њиховим Краљ Височанствима Књагињама Ксенијом и Вјером. Ту се налазио и алај-барјактар г. М. Поповић са развијеним алај-барјаком.

Војна музика интонирала је химну, која је попраћена бурним клицањем.

Министар иностраних дјела г. Петар Пламенац сакупљеном грађанству прочитао је телеграм г. срдабра бригадира Јанка Вукотића, којим је извијестио из Букурешта Његово Величанство о потпису мира. Радосна вијест силно је одјекнула међу присутнима, те су бурним клицањем и великим овацијама поздравили Његово Величанство.

На то је Његово Величанство бираним ријечима попраћено потписивање мира, изражавајући хвалу храброј црногорској војсци и одајући пошту погинулиим борцима палима за општу ствар и бољитак Отаџбине. Његово Величанство завршио је свој говор клицањем Црној Гори и Црногорцима.

Дирљиви говор Његовог Величанства Краља саслушан је с највећом пажњом и попраћен громогласним клицањем.

Његово Величанство Краљ позвао је присутне да усклику: живио Краљ Петар, живјела Србија, живјела њена храбра војска, што је с највећом готовошћу прихваћено, те се захорило одушевљено клицање, послје кога је војна музика интонирала химну братске Краљевине Србије.

Исто тако позвао је присутне да усклику: живио Краљ Константин, живјела Грчка и њена храбра војска, што је такође нашло радосног одзива, те су се захорили громогласни поклици, а војна музика је интонирала химну савезне Краљевине Грчке.

Присутни су по том приредили одушевљене овације Његовом Величанству и Краљевском Дому и с музиком на челу упутили су се посланству Краљевине Србије, гдје је војна музика свирала химну братске Србије, а присутни бурним клицањем поздравили посланика г. др. Гавриловића, који се топло захвалио, кличући Краљу и Црној Гори.

Громогласним повицима грађанство се одатле упутило посланству Краљевине Грчке, гдје је приредило одушевљене овације савезној Грчкој и бурним клицањем поздравило грчког посланика г. Евгенија-деса, који се на француском језику топло захвалио присутнима, кличући Краљу и Црној Гори, на што је војна музика засвирала грчку химну.

У вече је било освјетљење вароши.

Данас прије подне било је свечано благодарење у 11 сати у манастирској цркви.

Благодарењу, на коме је чиновдјејствовао Његово Високопреосвештенство Г. Митрополит, присуствовао је Његово Величанство Краљ са Њег. Краљ Височанством Књазом Мирком и Њих. Краљ В. Књагињама Ксенијом и Вјером, као и представници савезних држава Србије и Грчке, г. Гавриловић с г-ђом и г. Евгенија-дес, који

су се до цркве довели аутомобилом пратећи Њ. В. Краља и носећи лаворове гранчице с цвијећем. Још су благодарењу присуствовали чланови Краљевске Владе, државни великодостојници, генералитет с официрским кором, чиновништво и грађанство оба пола.

По свршеном благодарењу, уз пуцању топова, Његово Величанство Краљ упутио се пјешке Двору.

Почасна чета са заставом и музиком на челу била је постројена пред дворском црквом и кад се Њ. В. Краљ указао, музика је интонирала химну. Њ. В. Краљ се код чете зауставио, примио рапорт и извршио преглед чете, а за то је вријеме музика непрекидно свирала химну.

Када је прегледао чету, Њ. В. Краљ се вратио, узео заставу и проговорио неколико топлих ријечи, истичући како се црногорска застава поносно лепршала на Бојани и Дрину, на Тари, као год и на далеком Вардару и Брегалници. Говор свој завршио је изјавом, да љубећи ову поноситу заставу, љуби сву црногорску војску. Тада је застава пољубио и предао барјактару, а музика је поново интонирала химну.

Њ. В. Краљ послје тога задржао се пред дворским вестибилем, док је војска продефиловала пред њиме.

Иза тога Његово Величанство ушло је у Двор, праћено бурним клицањем.

ТЕЛЕГРАМИ

— Атинска Агенција —

Атина, 28. јула. — У дневној наредби упућеној официрима, подофицирима и војницима сухоземне и поморске војске, краљ, послје обавјештаја о потпису протокола, којим се означају границе грчко-бугарске, вели: Ви сте творци нове Грчке, увеличане вашом крвљу, борбама, напорима и жртвама. Ваша храброст и постојаност не само што су повећали нашу отаџбину, него су је прославили у цијелом свијету. Одвећ жалим многобројне ратне другове који неће моћи чути ове моје ријечи, али њихова крв није узалудно проливена. Нека њихова успомена буде вјечита. Вама живима изражујем моје дивљење за ваше јунаштво, а моју гордост што заповиједам таквом војском и флотом. Наредио сам да се израде медаље, које ће се дати свима онима који су у ова два рата учествовали, али сам убијеђен да ће у срцима свију надвлађивати осјећај да је Грчка повећана. Наше дјело није још довршено докле год Грчка не постане врло јака и ја ћу без починка радити да достигнем тај циљ. Ви, који ћете остати под заставом помоћи ћете ме у томе исто као и на бојном пољу, а они који се буду вратили својим огњиштима с осјећајем гордости и триумфа нека задрже непобитну одлуку да ми морамо створити Грчку војнички врло поштовану од стране њених пријатеља, а на страх њеним непријатељима. Краљ Константин.

Атина, 28. јула. — Цар Вилхелм наименовао је краља Грчке за фелдмаршала њемачке војске.

Атина, 28. јула. — Становници Мелника послали су данас у главни стан грчки депутацију, која је изјавила краљу да становништво неће никако да остане као поданици Бугарске, јер се боје да не буде поклано и одлучило је да напусти варош, те с тога моли краља, да сагради нову варош на земљишту грчком. Краљ, узбуђен, усвојио је ову молбу, и наредио је, да учине све олакшице Мелничанима

ради њиховог насељења с тим да грчке трупе остану у вароши док се они потпуно не иселе.

Краљ је дневном наредбом обавијестио војску да му је њемачки цар дао чин фелдмаршала њемачке војске, ушљед сјајних побједа јелинске војске, што је за њу велика част за признање њене храбрости од стране њемачког цара.

— Бечки Кор. Биро —

Букурешт, 28. јули. — Конференција мира довршила је своје радове. Потпис уговора о миру извршиће се сјутра у јутро.

Цариград, 28. јула. — Одговор портин биће предан прексјутра и изгледа да ће бити негативан. Краљ Карол и цар Вилхем измијењали су депеше. Цар Вилхем истиче лијепо успјех мудре политике Карола, а исти захваљује на успјешној потпори царевој, којој се има захвалити што је мир осигуран и што ће остати дефинитиван.

Софија, 28. јула. — Сва удружења као и емигранти из Македоније, који се сада налазе у Софији, спремају протест противу букурешког уговора.

Званични огласи

Стјечај

Краљ. Министарству Просвјете и Црквених Послова потребно је за наредну школску годину *двадесет и њет* контрактуалних *учитеља*, који ће добити мјеста у новим крајевима Црне Горе.

Кандидати треба да су редовно свршили српску учитељску школу, и положили учитељски испит зрелости, и да су доброг владања.

Првијенство на бољу плату имаће они, који су поред горњега положили испит оспособљења, и већ с успјехом радили у народним школама.

Нека кандидати уз своје документе о школовању, о владању и службовању поднесу увјете, под којима би се примили учитељске службе у Црној Гори, најдаље до **20. августа** о. г., кад ће се извршити избор од пријављених.

Број 1288. Из канцеларије Министарства Просвјете и Црквених Послова, 22. јула 1913. год., Цетиње. 2,4

Оглас

С позивом на § 59. Закона о поступку судском у кривичним дјелима, овим се обзнањује:

Дана 26. јуна т. г., нађен је на обали ријеке Цијевне у Зети, љеш непознате личности.

Судско-медицинским увиђајем, пошто се љеш налазио на процесу распадања само је толико константовано:

а) љешина је мушка, од око 40 година старости;

б) доњи дио трупа обучен је у вуненим бијелим гаџама; у џеповима гађа нађена је дуванска кутија са једном бијелом марамицом; и

в) љешина се морала налазити у води од 15—20 дана.

Ушљед трулежи лица и осталих дјелова тијела дотичне особе, нијесу могле бити утврђене и друге појединости.

Број 31—V—1913—11.

У Подгорици, 12. јуна 1913.

Исљедни судија Обл. Суда, Ђ. Ј. Спасојевић

Објава

На основу ријешења г. заст. Министра Војног од 17. јула тек. год. Број Р. 7243 О. 3860 административни одсек држаће у својој канцеларији на 25. августа 1913. год. од 9—12 сати прије подне јавну лицитацију за набавку 2000 метара дијагонала и 300 метара грикоа наше заштитне боје. Штоф мора бити I-а квалитета, добро ткан, сталне боје, од чисте вуне и без икаквих примјеса. Рок предаје прве партије за 42 дана од закључења уговора; цијела пак количина има се предати до краја мјесеца октобра и то франко магацин Котор.

Сви они, који желе узети учешћа у лицитацији дужни су уз кауцију од Перпера 3000 унапријед поднијети мустру (кампион) која мора бити анализирана у хемијском лаборатоару Министарства Унутрашњих Дјела.

Лицитанти пак, који не могу лично присуствовати лицитацији могу поднијети офертe са мустрадама и условима за

лиферовање или одредити себи замјеника, који мора имати легализовано пуномоћје да је овлашћен лицитирати.

Лициферија ће се уступити понудиоцу најниже цијене и најповољнијих услова, а евентуално даће му се право да снабдијева наше г. г. официре за извјесно вријеме са тим артиклом.

Потреба обавјештења даваће административни одсек сваког радног дана у канцеларијским часовима. Министарство пак задржаје себи право да не одобри лицитацију ако понуђене цијене и услови не буду повољни за Министарство.

Број Р. 5054. О. 2683. Из Административног Одсека, Краљ. Министарства Војног, 18. јула 1913. г., Цетиње. 3,5

Објава

Министарству Војном потребна је што већа количина фуражи (зоби, сијена и сламе) за исхрану коња у оvd. дивизијској штали, те овим заказује јавну лицитацију за лиферовање тих артикала.

Лициферија ће се одржати 7. августа ов. год., у канцеларији Административног Одсека од 9—12 часова прије подне, гдје се могу добити потребна обавјештења сваког радног дана у канцеларијским часовима.

Лицитанти или легализирани пуномоћници могу лицитирати ако унапријед положе на име кауције у готову перпера 5000, а у непокретном имању перп. 8000, које не смије бити никаквим дугом оптерећено нити пак коме заложено.

Лициферија ће се уступити понудиоцу најниже цијене, под условима, које Министарство буде нашло за сходно.

Број Р. 4999. О. 2657. Из канцеларије Административног Одсека Краљ. Министарства Војног, 19. јула 1913. године, Цетиње. 3,4

Стјечај

Краљ. Министарству Просвјете и Црквених Послова потребно је за наредну школску годину једанаест наставника и то:

два, којима је главна група *српски језик*, а споредна њемачки језик;

један, коме је главна група *српски језик*, а споредна класична филологија;

један, коме је главна група *математика*, а споредна физика или хемија;

два, за *њемачки језик* као главни предмет, а споредне било класична филологија, било српски језик;

два, којима је предмет *природопис*, а математика или географија споредни;

један, коме је главна *класична филологија* главна група; и

два, који имају као главни предмет *педагошку групу*.

Пријаве кандидата примаће се до 20. августа, када ће се извршити избор.

Првијенство и право на бољу плату имају они, који су положили професорски испит, и који су већ радили као наставници с успјехом у средњим школама, или у учитељској школи.

Сваки је кандидат дужан поднијети свједочење о свом школовању, о владању и службовању, као и увјете, које ставља, да ступи у државну службу Краљевине Црне Горе.

П. Број 1192. Из канцеларије Министарства Просвјете и Црквених Послова, 21. јула 1913. год., Цетиње. 2,4

Приватни огласи

Управа Црногорске Банке

ставља до знања свима својим клијентима, да је поново отворила своје филијале и заступништва.

Препоручује својим дужницима, а нарочито онима бољег имовног стања, да уреде своје мјенице, било редовном отплатом било отплатом дозрелог интереса, јер ће им у противном доцније много теже панути. Управа банчина водиће рачуна о садањем одговарању појединих дужника њиховим обвезама и тиме ће се у даљем свом раду руководити.

Р. 70, бр. 215, 3,9 УПРАВА ЦРНОГОРСKE БАННЕ

ПОЗИВ

На основу ријешења Управе Вирске Царинарнице од 20. овог мјесеца, број горњи, донешеног у смислу чл. 74. царинског закона, позива се власник 13 каса шпирита, које су спроводицом Барске Царинарнице од 20. априла ове године, број 839., дошле на име Симона Гарде, оvd. трговца, — да се у року од данас за 15 дана пријави потписатој канцеларији, да шпирит подigne, пошто дажбине и трошкове законом одређене плати.

Ако се власник не би до тога рока пријавио са исплатом, царинарница ће са шпиритом поступити по наређењу истог чл. 74.

К броју 703. — Из канцеларије Управе Вирске Царинарнице. Р. 88, бр. 226, 2,2